

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет технологій та дизайну

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Ректор КНУТД
д.е.н., проф. Іван ГРИЩЕНКО
«15» 03 2021 року

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ**

для здобуття ступеня бакалавра
зі спеціальності 022 Дизайн

освітні програми: дизайн одягу (взуття), дизайн середовища, графічний
дизайн, промисловий дизайн

РЕКОМЕНДОВАНО
Вченою радою факультету дизайну
від 15 березня 2021 р.
Протокол № 9

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри ХМК
від 11 березня 2021 р.
Протокол № 14

на засіданні кафедри ДІМ
від 09 березня 2021 р.
Протокол № 11

на засіданні кафедри Дизайну
від 04 березня 2021 р.
Протокол № 9

на засіданні кафедри РЖ
від 10 березня 2021 р.
Протокол № 6

на засіданні кафедри ЕД
від 12 березня 2021 р.
Протокол № 8

Київ 2021

ВСТУП

Мета фахового вступного випробування зі спеціальності «Дизайн» (освітні програми «графічний дизайн», «промисловий дизайн», «дизайн одягу (взуття)», «дизайн середовища») для здобуття освітнього ступеня **«бакалавр»** - визначення рівня підготовленості вступників, які бажають навчатися на факультеті дизайну у Київському національному університеті технологій та дизайну, та виявлення їх реальних знань, умінь і навичок як фахівців рівня молодшого спеціаліста.

Вимоги до здібностей і підготовленості вступників. Для успішного засвоєння програми підготовки бакалавра мистецької спеціальності 022 «Дизайн» (освітніх програм «графічний дизайн», «промисловий дизайн», «дизайн одягу (взуття)», «дизайн середовища») вступники повинні мати неповну вищу освіту (освітньо-кваліфікаційний рівень «молодший спеціаліст») та здібності до оволодіння знаннями, уміннями і навичками в галузі мистецтвознавства та образотворчого мистецтва.

Завданнями фахового вступного випробування є:

- перевірка розуміння програмного матеріалу профільної дисципліни професійної підготовки;
- оцінювання здатності та умінь до творчого та практичного використання набутих знань;
- аналіз ступеня усвідомлення та осмислення умов того чи іншого фахового творчого завдання і використаних професійних засобів для його вирішення.

Першоосновою художньої образності в мистецтві є нормативна дисципліна **«Рисунок»**, який формує навички відтворення предметної форми у просторі, та виявляє основи образотворчої грамоти в дизайні. Через начерк, ескіз, рисунок фахівець формує свої базові знання з теорії та практики рисунку, а головне - набуває навичок формулювати проектну пропозицію, застосовуючи графічні методи зображення площин, об'ємів, простору.

Порядок проведення фахового вступного випробування визначається Положенням про приймальну комісію КНУТД.

1. ЗАГАЛЬНИЙ ОПИС ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Мета фахового вступного випробування - визначення здібностей молодших спеціалістів до дизайнерської діяльності через виявлення образотворчих, об'ємно-просторових навичок роботи з композиційним простором.

Фахове вступне випробування складається з двох завдань: теоретичного питання та практичного завдання.

Загальними вимогами до складання фахового вступного випробування для вступників є:

- знання теоретичних основ композиційної побудови предметів на

площині, прийомів образотворчої грамоти, вміння формалізувати їх на дескриптивному рівні та надання оцінки своїй творчій роботі, майстерність висловити своє розуміння послідовності власної роботи у матеріалі; вміння складання словесного відгуку чи розгорнутої художньої оповіді про свій твір.

- практичні навички виконання заданого об'єкту реалізації в рисунку: розуміти та бачити пропорції, перспективні зміни, конструктивно будувати зображення та розташовувати його на площині, володіти світлотіннювою ліпкою об'ємної форми, вміти виконувати тональний рисунок, в якому предмети зображуються у світлоповітряному середовищі.

Для створення художнього образу треба володіти вмінням виконання начерків, замальовок, етюдів, ескізів. Необхідним є розвиток образного мислення, уяви, спостережливості, вміння зображувальними засобами правдиво відтворювати натуру, передавати її конструктивні, об'ємні, матеріальні, просторові та тонально-світлотні якості.

Для правильного виконання **теоретичного** завдання необхідним є освоєння певних знань за такими пунктами:

1. Композиційне розміщення рисунка на аркуші. Основи конструктивно-пластичної будови предметів у просторі та на площині.
2. Перспектива. Оволодіння елементами перспективи. Конструктивна та перспективна побудова предметів.
3. Знання відомих систем пропорцій голови як об'єктів графічних зображень.
4. Основні знання з анатомічної будови черепа й частин обличчя, аналіз будови голови за класичними зразками об'ємної скульптури.
5. Принципи перспективної побудови форми за допомогою світлотіні (її градацій).
6. Засоби передачі об'єму, матеріалу та простору в рисунку (характер світлотіні різних матеріалів, тонові співвідношення, роль лінії та штриха).

Задум художника базується на різноманітних зображувальних засобах: об'ємі, матеріальності, просторі, колориті. Зображення тривимірного простору на площині здійснюється за допомогою перспективної та конструктивної побудови предметів. Наступний важливий засіб передачі об'єму на площині - це градація його світлотіні. Зображенню об'ємної форми на площині допомагає сама техніка роботи - характер штриховки олівцем або мазків пензлем. Матеріальність предметів, що зображуються, передається на площині насамперед характером світлотіні. Іншою важливою умовою є витриманість пропорційних натурі тональних та кольорових відмінностей.

Задачі, які вирішуються в **практичній частині** з рисунку гіпсової голови:

1. Виявлення навичок до уміння структурування простору голови як об'ємного предмету.
2. Навички бачити композиційний устрій відтвореного об'єкту.
3. Зображення простору заданої гіпсової копії голови через виявлення

- анатомічно обґрунтованої структури, співвідношення її частин та цілого.
4. Виявлення навичок до зображення елементів голови у перспективі.
 5. Дотримання пропорцій моделі, пластики моделі через світлотіньове моделювання.
 6. Досягнення цілісності і закінченості зображення голови.
 7. Вміння працювати у задану тривалість годин для виконання завдання.

2. ВАРІАНТИ ЗАВДАНЬ З РИСУНКУ

Для формування варіантів завдань застосовуються 8 гіпсових копій характерних і класичних голів, які використовуються в освітньому процесі на кафедрі рисунку та живопису КНУТД.

Разом було введено 80 варіантів для рисунку голови - для кожної голови 10 ракурсів.

3. ВИМОГИ ДО ЗАВДАНЬ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Рисунок голови за гіпсовими моделями є необхідною складовою у вивченні рисунка, оскільки гіпсова модель **не рухома, однорідна за матеріалом, фактурою та кольором**, що допомагає рисувальнику зосередити увагу на формі голови як об'ємної скульптури.

1. Тривалість завдання - 4 академічних (3 астрономічних) години.
2. Виконується рисунок заданої гіпсової голови з обраного вступником ракурсу.
3. Розпочинаючи малювання голови з гіпсової моделі, корисно вивчити відому систему пропорцій. Висота голови використовується як одиниці виміру при визначенні пропорцій фігури.
4. Рисунок гіпсової копії голови виконується графітними олівцями на папері формату А2.
5. Треба додержуватися стадійності при виконанні роботи – від композиції зображення на аркуші, через анатомічно обґрунтоване структурування форми до її світлотіньового моделювання.

Встановити модель треба таким чином, щоб лінія очей моделі перебувала на рівні очей того, хто малює. Це дасть змогу уникнути складних ракурсів.

Процес роботи над гіпсовою головою можна умовно поділити на декілька стадій:

1. Композиційне розміщення рисунка на аркуші. Вступник повинен схематично легким штрихом визначити в загальних рисах характер руху голови як великої маси.
2. Лінійна побудова. Визначивши положення голови в просторі, вступник намічає основні пропорції й уточнює характер форми. На цьому етапі важливо правильно сконструювати форму, строго дотримуючи її анатомії.

3. Детальне моделювання. Моделюючи деталі, необхідно стежити за переходом однієї форми в іншу, знайти правильні тональні відношення (світло, півтон, тінь, рефлекс).
4. Завершальна стадія. Закінчення всього зробленого раніше. Пластику голови, шиї та плечового пояса будують за допомогою опорних точок. Малюючи голову, необхідно спиратися в побудові її маси на опорні точки черепа. Зв'язок голови із шиєю визначають через положення хребта, голівки сьомого шийного хребця, яремної ямки. Найважливішу роль у пластиці шиї відіграють грудинно-ключично-соскоподібні м'язи й хрящі гортані, а у формуванні плечового поясу - капюшонні й дельта-подібні м'язи, надключичні й підключичні ямки. Плечовий пояс будують лінією, що проходить через напрямок ключиць, акроміальні відростки лопаток, а грудну клітку – через напрямок грудини.
5. Висвітлення голів природне, спрямоване, близьке до розсіяного, що треба враховувати при моделюванні гіпсової копії голови.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие. М.: Архитектура-С. 2012. 392 с.
2. Ватсон-Гарсия К. Рисунок с нуля. Пошаговое руководство. М.: Эксмо. 2016. 178 с.
3. Власова В. Вивчення основ композиції на уроках образотворчого мистецтва в школі. *Мистецтво та освіта*. 2012. № 2. С. 42-45.
4. Емброуз Г., Леонард Н. Основи. Графічний дизайн. Генерування ідей. Київ: ArtHuss. 2019. 192 с.
5. Иттен Й. Искусство формы. Харьков: Издатель Дмитрий Аронов. 2020. 136 с.
6. Іванов С. Основи композиції видання. Львів: Світ, 2013. 232с.
7. Ідак Ю. В., Клименюк Т. М., Лясковський О. Й. Основи об'ємно-просторової композиції. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 212 с.
8. Клименюк Т.М. Креслення, рисунок, композиція: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 300 с
9. Ли Н. Голова человека. Основы учебного академического рисунка. М.: Эксмо. 2017. 265 с.
10. Ли Н. Основы учебного академического рисунка. М.: Эксмо. 2018. 480 с.
11. Лумис Э. Рисование головы и рук. СПб: Питер. 2016. 151 с.
12. Обідняк М. М., Білінська О. Б. Архітектурна композиція. Курс практичних занять та завдань. Навчальний посібник / за заг. ред. С. М. Лінди. Друге видання, доповнене. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 152 с.

13. Перепелиця О. Практичні завдання з композиції. *Мистецтво та освіта*. 2017. № 4. С. 22-27
14. Чиварди Дж. Рисование. Полное руководство. СПб: Питер. 2015. 443 с.
15. Шиков М., Дубровская Л. Рисунок. Основы композиции и техническая
16. Элам К. Геометрия дизайна. Пропорции и композиция. СПб: Питер. 2013. 112 с.
17. Яремків М. Композиція: творчі основи зображення. Навчальний посібник. Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. 110 с.

5. СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО ЗАВДАННЯ

Завдання до фахового вступного випробування для здобуття освітнього ступеня «бакалавр»

Спеціальність: 022 «Дизайн»

Освітні програми «графічний дизайн», «промисловий дизайн», «дизайн одягу (взуття)», «дизайн середовища»

1. Теоретична частина:

Описати послідовність та основні етапи композиційної побудови гіпсової голови

2. Практична частина:

Композиційне вирішення гіпсової голови у просторі

6. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОЦІНЮВАННЯ РОБІТ З ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Специфіка проведення та оцінювання творчих робіт полягає в тому, що протягом вступного випробування виконується завдання, результатом виконання якого повинна бути завершена творча робота.

У переважній більшості випадків при оцінюванні творчого потенціалу особистості вступника враховуються лише параметри, які можуть у майбутньому забезпечити безпосередній творчий результат. Однак людська особистість - цілісне поняття, в якому всі компоненти взаємопов'язані.

Тому оцінювання результату вступного випробування не може відбуватися як накопичення балів, творча робота повинна бути оцінена в комплексі як **системний та завершений твір**.

Критерії оцінювання вступних конкурсних робіт з рисунку античної гіпсової голови

Максимальна оцінка за виконання вступної конкурсної роботи складає 200 балів за умови виконання всіх вимог, відсутність яких оцінюється зняттям балів за такою шкалою:

1. Незначні порушення композиційного вирішення рисунку	Знімається 10 балів
2. Значні порушення розміщення зображення на площині	Знімається 20 балів
3. Порушення пропорцій при зображенні гіпсової голови	Знімається 20 балів
4. Неточне відтворення характерних особливостей будови гіпсової голови	Знімається 10 балів
5. Порушення законів лінійної перспективи при зображенні гіпсової голови (перспективні скорочення форми)	Знімається 20 балів
6. Неправильна передача повітряної перспективи	Знімається 10 балів
7. Неконструктивна побудова форми у рисунку гіпсової голови	Знімається 20 балів
8. Порушення зображення цілісності форми (не підпорядкованість другорядного головному)	Знімається 20 балів
9. Недостатнє моделювання форми	Знімається 20 балів
10. Недосконалість світлотіньової розробки форми рисунку гіпсової голови	Знімається 10 балів
11. Недотримання тонального масштабу рисунку	Знімається 10 балів
12. Низький рівень технічного виконання рисунку	Знімається 20 балів
13. Не коректно описано послідовність та основні етапи композиційної побудови гіпсової голови	Знімається 10 балів

При оцінці творчі роботи аналізуються з позицій виразності, логічного завершення та естетичної доцільності, з точки зору відповідності сучасним вимогам до навчальної методики виконання подібних робіт.

Рівні виконання конкурсної роботи відповідають такій оціночній шкалі:

Оцінка у балах	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
180 – 200	A	відмінно
160 – 179	B	добре
150 - 159	C	
120 - 149	D	задовільно
100 - 119	E	
0 - 99	F	не склав

Програма фахового вступного випробування для здобуття освітнього ступеня «бакалавр» для вступу за спеціальністю 022 «Дизайн» (освітні програми «графічний дизайн», «промисловий дизайн», «дизайн одягу (взуття)», «дизайн середовища») розглянута на засіданні Приймальної комісії Київського національного університету технологій та дизайну.